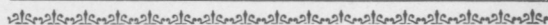

MOJA DRAHÁ MAMIČKO!

Nebeská mamička — naša mamička.

Nihil Obstat:

FR. MARTINIANUS KRAJČÍR, O.F.M.
Censor.

Imprimi Potest:

FR. RAPHAEL CHONTA, O.F.M.
Min. Prov. Com.

Imprimatur:

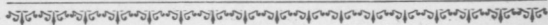
✠ HUGH C. BOYLE, D. D.
Bishop of Pittsburgh

December, 1946.

Original illustrations by
Mildred Floyd Schmertz

Copyright 1947 by Slovak Franciscan Fathers,
Pittsburgh 2, Pa.

MOJA DRAHÁ MAMIČKO!

Napísal:
P. IZIDOR DOBROVODSKÝ, OFM.

Nákladom:
SLOVENSKÝCH FRANTIŠKÁNOV V AMERIKE
232 S. Home Avenue,
Pittsburgh 2, Pa.

MOLJA DRAHA
MAMICKOI

K. LEOPOLD BOBROVSKY, ODM.

Priloha
K. LEOPOLD BOBROVSKY, ODM.
Priloha
K. LEOPOLD BOBROVSKY, ODM.

I.

SLNIEČKO smutne svieti, vetrík konármi stromov trhá, mračenká na obzore rozháňané utekajú a myšlienky mi letia. Zastavujú sa nad oblohou a šepočí voľakomu: "Moja drahá Mamičko! . . ." A nezastavujú sa, ba letia cez more a kraje, zastavia sa pred domom, zaklopú na dvere, s dovolením vstúpia do izby a vítajú sa, ktorí sa vrele milujú: syn a mamička! Sladké to oslovenie zneje: "Moja drahá Mamičko!" — Syn v objatí matkinom — obraz blaženej rodiny; na stene obraz: Panna Maria s Ježiškom—duch, znak rodinnej zbožnosti.

*

"Moja drahá Mamičko!" Mamičko moja nebeská! Od Teba majú krásy naše telesné mamičky! Ty si vzorom príkladu a ctnosti. Tebe zneje ospevovanie: "Celá krásna si, Maria, na Tebe poškvrna žiadna . . ." Tebe zneje oslava: "Pred vekmi zvolená, Pani anjelská, slávou ozdobená, Hviezdo nebeská . . ."

Ty si bola najkrajšie stvorenie Božie, preto Ti znel pozdrav posla Najvyššieho: "Zdravas Maria, milosti plná, Pán s Tebou; požehnaná Ty medzi ženami." (Luk. 1, 28.)

V domčeku nazaretskom si žila, utiahnutá si bola pred svetom, nestarala si sa o ľudskú chválu a slávu; ale starala si sa v pokore svojej, aby Pán mal z Teba radosť.

Tvoja izbička mala veľkého hosťa, posla Božie-

Zvestovanie Panny Marie — naša mamička.

ho. Ty si sa zl'akla, lebo len do Pána si bola zahrúžená. Nečakala si nikoho, len Pánu si vrúcne slúžila.

Ty si bola najkrajšie stvorenie Božie: na duši i na tele, ale svoju krásu si mala do pokory zahalenú, aby bola ukrytá diablu a zlému svetu.

Ty si bola zpomedzi žien najkrajšia Pánu, a preto hodnou, aby si sa stala matkou Ježiša Krista.

Anjel Gabriel Ťa uistil: "Neboj sa, Maria, lebo si našla milosť u Boha; hl'a, počneš v živote a poroďíš Syna, a nazveš Mu meno Ježiš. Ten bude veľký a Synom Najvyššieho volať sa bude; a Jeho kráľovstvu nebude konca." (Luk. 1, 30—33.)

Ty si sa tajomstvu Božiemu neprotivila, ale pokorne a odovzdane volala: "Ajhl'a, dievka Pánova, nech sa mi stane podl'a tvojho slova." (Luk. 1, 38.)

*

"Moja drahá Mamičko!" Tak ťa oslovujem ja — syn. Pripojujú sa ku mne všetci, ktorí majú srdce milujúce: "Mamičko moja, si nám všetkým vzácna!"

Mamičko moja, nevidím ti tvoju dušu, ale si ťa zo zkúsenosti predstavujem . . . musela si byť pred Pánom Bohom krásna, keď ťa Pán poveril, aby si bola mamičkou našou, aby si v diele Božom spolupúčinkovala.

Pred oltárom, v mladom veku, čistým a obetovým srdcom pripravená, dala si súhlas, že nás — dietky — dary Božie, — dietky Otca nebeského — dedičov neba, — príjmeš do svojho srdca a vychovávať budeš.

Si nám drahá, — "Mamičko moja", — lebo tvojmu obetavému a krásnemu srdcu môžeme ďakovať, že

sme . . . a môžeme sa starať o svoj večný cieľ: "Pána Boha poznať, Jeho milovať, Jemu slúžiť, a tak do neba prísť." (Katechizmus).

Vedela si, čo na teba čaká, — "budeš mať mnoho trápenia s deťmi, a muž bude panovať nad tebou," — ale tvoje obetavé srdce len v obeti nachádzalo svoje uspokojenie.

Tvoje srdce odučilo sa od Matky Božej, — "Aj-hl'a, dievka Pána, staň sa mi podl'a vôle Tvojej," — a volalo: "Príjmem požehnanie Božie; a toľko, koľko Boh dá."

Ó, drahá moja Mamičko, si mala srdce veľké, krásné a obetavé, do ktorého nielen ja som sa vmestil, ale aj moji bratia a sestry.

Mala si srdce krásné a obetavé, a preto si nepozerala na: seba, pýchu, svet, moderné a nehodné matky, — ale na Pannu obetavú.

Mamko, čuj! — Sú ženy, ktoré nie sú hodny toho slova "mamička", lebo nemajú srdca pravého, materinského, — sú: pohodlné, zvodné, vášnivé a sebecké! Ba až hrôza!? — miesto detí do svojho srdca si uzatvorily lásku k zvieraťom, telu, nočným zábavám a diabolským hrám o svoju dušu!

Lutujem i tie deti, ktoré nenachádzajú v srdci materinskom svojho útulku, — jako bude taká matka pred Pánom Bohom zodpovedať?! . . .

Mamičko moja drahá! Tvoje dieťa Ti hovorí: "Srdce tvoje obetavé a bohabojné mi dalo základ tomu, čo teraz som." — Blažený sa cítim, keď sa k Tvojmu srdcu vraciam!

II.

DOBRÁ je teplučká izbietka v zime. — Človeka priťahuje — sed' doma. Izbietko, si mojím priateľom, — ty nič nevyzradíš. Si mojím verným priateľom, — v tebe sa môžu rozhovoriť moje duševné priania, a ty ich u seba udržíš. Ty si mojím duševným priateľom, — v tebe sa môžem uzatvoriť a spokojne si plánovať duševné ideále.

Izbietko moja, ty ma nevyrušuješ, keď si skladam myšlienky o "Mojich drahých Mamičkách", ale mi úplnej spokojnosti a dôstojnosti dodávaš.

*

Moja drahá, nebeská Mamičko! Zastavujem sa pri sv. Evanjeliume: "A v tých dňoch vstala Maria a odišla s ponáhľaním na hory, do mesta Júdovho. I vošla do domu Zachariášovho a pozdravila Alžbetu. I stalo sa, jako počula Alžbeta pozdravenie Mariino, zaplesalo nemluvniatko v jej živote, a Alžbeta bola naplnená Duchom Svätým. I zvolala veľkým hlasom a riekla: Požehnaná ty medzi ženami, a požehnaný plod života tvojho. A jako ja prídem k tomu, že matka môjho Pána prichádza ku mne? Ved', hl'a, jaknáhle zavznel hlas tvojho pozdravenia v mojich ušiach, od radosti zaplesalo nemluvniatko v mojom živote. A blahoslavená si, že si uverila, lebo splní sa to, čo ti bolo povedané od Pána. Tu riekla Maria: Zvelebuje duša moja Pána, a zaplesal duch môj v Bohu, Spasiteľovi mojom. Preto, že shliadol na poníženosť svo-

Navštívenie Panny Marie — naša mamička.

jej dievky; lebo, hl'a, odteraz hlahoslavenou ma nazývať budú všetky pokolenia. Lebo veľké veci učinil mi ten, ktorý je mocný a ktorého meno je sväté." (Luk. 1, 39—49.)

Hl'a, dl'a povolania Božieho dve ženy-matky: Panna, Matka Božia, — a staručká, bohabojná Alžbeta.

Matka Božia volá: "Zvelebuj moja duša Pána, lebo veľké veci učinil mi Ten, ktorý je mocný a ktorého Meno je sväté."

Alžbeta volá: "Ved', hl'a, jaknáhle zavznel hlas tvojho pozdravenia v mojich ušiach, od radosti zaplesalo nemluvniatko v mojom živote."

Panna Maria, milosti plná má nebo v sebe: Pána nášeho Ježiša Krista.

Alžbeta, s dieťaťom pod srdcom svojim, nebeskou radosťou plesá — skrze Ježiša Krista.

Tie sväté duše mali aj zkušky.

Zachariáš a Alžbeta: "A nemali syna, preto že Alžbeta bola neplodná, a oba boli už pokročilí vo svojich dňoch." (Luk. 1, 7.)

Zachariášovi riekol anjel Gabriel: "A hl'a, budeš nemým a nebudeš môcť mluiť až po ten deň, keď sa to stane, preto, že si neuveril mojím slovám, ktoré sa vyplnia svojim časom." (Luk. 1, 20.)

Zkuška Panny Marie: "Tu Jozef, jej muž, ponevác bol spravedlivý a nechcel ju rozchýriť, chcel ju tajne prepustiť. A keď to zamýšľal, hl'a, anjel Pánov zjavil sa mu vo snách a riekol: Jozefe, synu Dávidov, neboj sa vziať si Mariu, svoju manželku;

lebo čo sa v nej zrodilo, je z Ducha Svätého: a porodí syna, a nazveš mu meno Ježiš; lebo on oslobodí svoj ľud od ich hriechov.” (Mat. 1, 19—21.)

Milosti plná, najčistejšia, najsvätejšia Panna, videla zamysleného, zamračeného a váhajúceho sv. Jozefa, — ale anjel Pána všetko vyrovnal.

*

Moja drahá Mamičko! — Je to trochu neskromná otázka, ale úprimná tvojho dieťaťa: “Jako si sa cítila, keď si ma nosila pod srdcom svojim? . . .” Zaiste si sa tešila s Alžbetou, — “že si mamičkou”, — a plesala si s najsvätejšou Matkou, lebo na veľké povolanie: “Vychovať duše pre nebo” — ustanovil ťa Pán Boh. Pamätám sa, jako si svoje povolanie vážne brala, keď si mala život dať môjmu bratovi alebo sestre, — išla si ku sv. spovedi a k sv. prijímaniu. Tiež sa pamätám, že nemluvniatka do duchienky zamotané, mali pri sebe ruženec.

Drahá moja Mamičko! Si mi vzácna pre tvoje vážne povolanie. Ja plesám s tebou a ty plesáš so mnou, lebo som tvojim synom.

Tvoja tvár bola vždy usmievavá a tvoje oči otvoreno-jasné, lebo prezradzovaly, že si dl’a povolania svojho žila.

Nejdem sa miešať do tajností materinského života, ale preca jedno badám, kto dl’a povolania žije, má: požehnanie Božie, spokojné svedomie, radostnú náladu, dlhý život a úprimný pohľad v nebo: “Nebojím sa zodpovednosti pred Bohom.”

Ktorá matka si neváži svoje povolanie, badať na nej: nemoce tela a duše, — špitále, — živá mrtvola, — predčasný hrob, — a prísnu zodpovednosť.

Pred súdnu stolicu Božiu sa dostane: hodná i nehodná matka. A Boh najspravodlivejší roztriedi: odmenu — a trest!

Mamičko moja drahá! V duchu l'úbam Tí ruky a d'akujem Pánu Bohu, že si mi bola svedomitou a obetavou mamičkou. So mnou to isté konajú všetky dietky svojim drahým Mamičkám.

Nesvedomitým matkám a ženám: "Kto pobožká ruky? — A kto sa bude za ne modli?" . . . Len dobrí katolíci a sv. Cirkev: "Miserere"—"Božie smilovanie!"

III.

SLNIEČKO je príjemné, keď tak cez oblok do izbičky zavíta. Koho hl'adáš? . . . Koho chceš vidieť? . . . Tak sa pýtam: ja, otecko, mamička, bratia, sestry, — lebo sme uzreli svetla Božieho. Slniečko, — chceš vidieť môj rodný domček? — a moju terajšiu izbičku? — Tak sa len pozri, — v jednom najdeš otecka a mamičku a v druhom mňa — syna.

Slniečko, zazrelo si do betlehemskej maštal'ky; ale si aj zvedavo zakuklo do môjho rodičovského domu. — Čo si tam videlo? . . .

*

Panna Maria prijala Syna Božieho: “Ajhl'a, dievka Pána, staň sa mi podl'a slova tvojho.” (Luk. 1, 38.) Betlehem — neprijal ich. Čujme sv. Písmo:

“I stalo sa v tých dňoch, vyšiel rozkaz od cisára Augusta, aby sa popísal celý okršlek. Tento prvý popis konal sa za sýrskeho vladára Cyrína. I šli všetci opovedať sa, každý do svojho mesta. Odišiel teda i Jozef z Galilejska, z mesta Nazaretu, do Judska, do mesta Dávidovho, ktoré sa volá Betlehem, preto, že bol z rodu a rodiny Dávidovej, aby sa opovedal s Mariou, zasnúbenou sebe manželkou tehotnou. I stalo sa, keď tam boli, doplnily sa dni, aby porodila. I porodila syna prvorodeného, a plienkami ho obvinula, a položila do jasiel', preto, že nebolo pre nich miesta v hospode.” (Luk. 2, 1—7.)

Ludia ich neprijali a tí l'udia pominuli, a ich

Narodenie Pána Ježiša — naše narodenie.

mená sú zabudnuté. Ale: Betlehem, maštal'ka, jasličky, chudoba, opustenosť — sú spomínané a 'nevy-miznú, lebo ich, náš Nebeský poklad — Ježiško — svojou prítomnosťou posvätil. Najsvätejšia a najblaženejšia Matka Božia je v chudobe, ale najdrahocenejší Dar má do plienok zamotaný a do jasiel' vložený: *Ježiška*.

Matka najčistejšia a sv. Jozef najvernejší, kl'akajú pred Ježiškom a klaňajú sa: *svojmu Pánu!*

*

Drahá moja Mamičko, o tebe čo hovorí sv. Písmo: "Žena, keď rodí, má zármutok, lebo prišla jej hodina; ale, keď porodí dieťa, už nepamätá na súženie pre radosť, že narodil sa človek na svet." (Ján 16, 21.)

Prišiel som ja, prišli moji bratia a moje sestry — a vždy si sa radovala so sv. Písmom: "Narodil sa človek na svet."

Mamičko moja, túto radosť tvoju ja neviem opísať — lebo ja, nemluvňa, žil a zostal som pod tvojim srdcom. Ty si mi bola mojím prvým domom, kde som požíval dobrotu — tvojho srdca a tela. V tvojom blaženom, materinskom domčeku som žil a vyvíňoval sa, a Ty si ma krmila bohatstvami tvojho srdca. Ja si viem len predstaviť tvoju dobrotu, ale opisovať blaženosť materinskú—ponechávam každej mamičke!

Mamičky, či chudobné alebo bohaté, či mladé alebo staré, — máte rovnakú odmenu od Pána: "Blaženosť materinského srdca!"

Dá si pravá mamička svoje dieťa preč? — Chce, aby jej dieťa zomrelo? — Chce, aby jej dieťa ukradli? — Nie! Nikdy! — Ba radšie seba obetuje, aby svoje dieťa zachránila. Kde rastie takáto hrdinská, materinská láska? — V bohabojnom srdci a v povedomí materinského povolania.

V Starom Zákone bezdetnosť považovaná bola za trest Boží — alebo prírody.

V modernom — pohanskom svete? — Sú sami natrestaní, lebo nevedia, čo je to teplý a blažený rodinný život. Keď vážnejšie chvíle nastávajú, robia si výčitky, obviňujú jeden-druhého . . . a nastane tragédia. A život o nich naznačí: “Boli nehodní spoločnosti ľudskej.”

Mamičko moja obetáva, ty si sa tešila: “Prišiel človek na svet.” — Drahí naši rodičia nám deťom oznámili: “Máš bratříčka, — máš sestričku”, — a my sme sa tešili, že je nás viac.

Vieš pochopiť: Materinskú lásku a rodinnú blaženosť? . . .

IV.

SLNIEČKO svojou teplotou zo spánku budí prírodu. Trávička sa zazelenia, stromy sa rozpukajú, kvetinky hlavičky vystrkujú a sa na široko usmievajú, teplučký vetriček pofukuje, vtáci si veselo vyspevujú a hvízdajú, len kde-tu mačací vták (cat bird) svojim škrekotom náladu jara kazí. Čo si počať? Aj on musí byť. K niečomu je tiež dobrý. K čomu? . . . Aby človek jeho škrekot trpezlivo znášal.

Jaro vyláka človeka z izby a človek sa cíti: "Pre mňa je svet stvorený. Ja som korunou prírody."

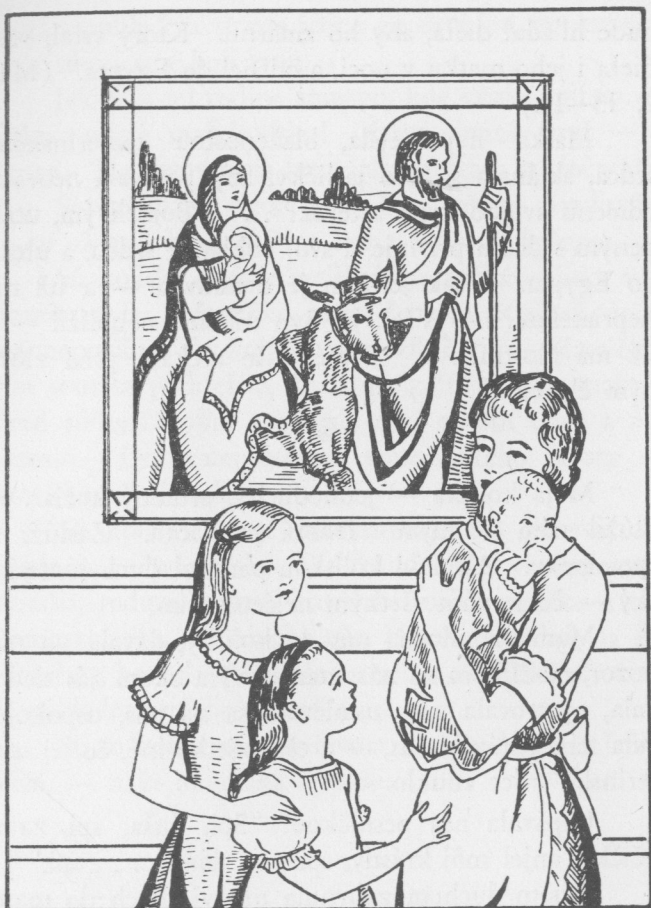
*

Syn Boží v jasičkách. Pre nás prišiel na svet, aby nám svojim životom a svojou smrťou ztratenú dôstojnosť a blaženosť vydobyl. "Lebo tak Boh miloval svet, že Syna svojho jednorodeného dal, aby nikto, kto v neho verí, nezahynul, ale mal život večný." (Ján 3, 16.)

Kolo Neho panenská matka Maria, najspravodlivejší pestún sv. Jozef, a verní, jednoduchí a zbožní pastieri. Malá hŕstka ľudí, ktorí sú ohrievaní Svetlom živej viery — Ježišom. Pri Ňom a skrze Neho, život jednoduchý a trápny — preca je cenný a blažený.

A čo zatiaľčovalo túto blaženosť? Zlosť ľudská!

Anjel Pána dáva upovedomenie: "Hi'a, anjel Pánov zjavil sa vo snách Jozefovi a riekol: Vstaň a vezmi dieťa i jeho matku, a uteč do Egypta, a buď tam, až pokým ti nepoviem. Lebo stane sa, že Herodes

Utek do Egypta — mamička naša ochrana.

bude hľadať dieťa, aby ho zmárnil. Ktorý vstal, vzal dieťa i jeho matku v noci, a odišiel do Egypta.” (Mat. 2, 13—14.)

Matka najsvätejšia, blaženosťou materinského srdca, skláňala sa nad jasličky, aby požívala nebeskú odmenu svojho Syna a teraz? . . . Bojazlivým, utrápeným srdcom privinie si svoj poklad k srdcu, a uteká do Egypta. Však jej Syn je nemluvňa — a už má nepriateľov?! — Však jej Syn nikomu neublížil — a už má zlostníkov?! Sväté duše utekajú pred zlostným človekom.

*

Moja kolíska — jednoduchý, prútený kočiar. — Slúžil nám siedmym. Dobrá pamiatka. Zaslúži si spomienky. Ale nad kolískou panoval duch materinský — čo je nám všetkým najcennejším.

Mamička uložila nás do kolisky, dávala na nás pozor, modlila sa za nás, starostlivým okom nás sledovala, opatrovala nás, usmievala sa na nás, uspokojovala nás, chránila nás, — a ešte všetko iné, čo jej materinské srdce vnuklo.

Uspávala nás pesničkou: “Spi, duša, spi, zavri očičky, anjel môj krásny, spi . . . sladko . . . spi.”

Týmto duchom zahrnula nás všetkých do materinského srdca, a kolíska bola nám všetkým: blaženou kolískou.

Dieťa v kolíske, a pri ňom starostlivá mamička . . obraz to blaženej domácnosti.

Mamičko moja drahá, ty si nás prijala do svojho

srdca, a ukladala si nás jeden za druhým do kolísky — a všetci sme boli tvoji.

Jak je v tej rodine smutno, kde nenie kolíska — alebo nechcú mať kolísku! Koho obvinie muž — a žena? Tie domy stoja bez cieľa a života a spoločnosti!

Sú kolísky, z ktorých si Pán povolal nemluvňa, — tu už máš člena u Pána Boha, v živote večnom.

Sú kolísky — kde maličký a maličká výčitky svedomia robia: “Mamičko moja, čo som ti učinil, že si ma nepovala a do kolísky nevložila? . . . Mamičko, čím som sa prehrešila, že si mi kolísky nedopriala?” Pred súdom svojho svedomia takí potom trpia a nariekajú. Do svätej tajnosti materinského života — protivenstvá nevnášať!

Sú kolísky, ktoré materinská láska ohrieva, ale najde sa nepriateľský človek: dakedy vlastný otec, susedia, rodina, známi, ktorí ubližujú mamičke a tak nemluvniatku. Mamička tým láskavejšie vinie sa ku dieťaťu a hovorí: “Neurážajte mňa a nemluvňa! Ono je pokladom môjho srdca!”

Sú to pekné obrazy života: Panna Maria s Ježiškom, — naša Mamička s nami.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

V.

PRÍRODA sa sviatočne zaodjala. Zelené trávniky a v nich pestré kvietky vyzerajú jako farebné koberece. Listnaté stromy a zakvitnuté krovy túlia sa ku sebe, a obviňujú domčeky. Príroda nerobí rozdielu, ona okrášľuje chudobné i bohaté domky rovnako. A vo všetkých domčekoch panuje rovnaká krása — krása materinského srdca.

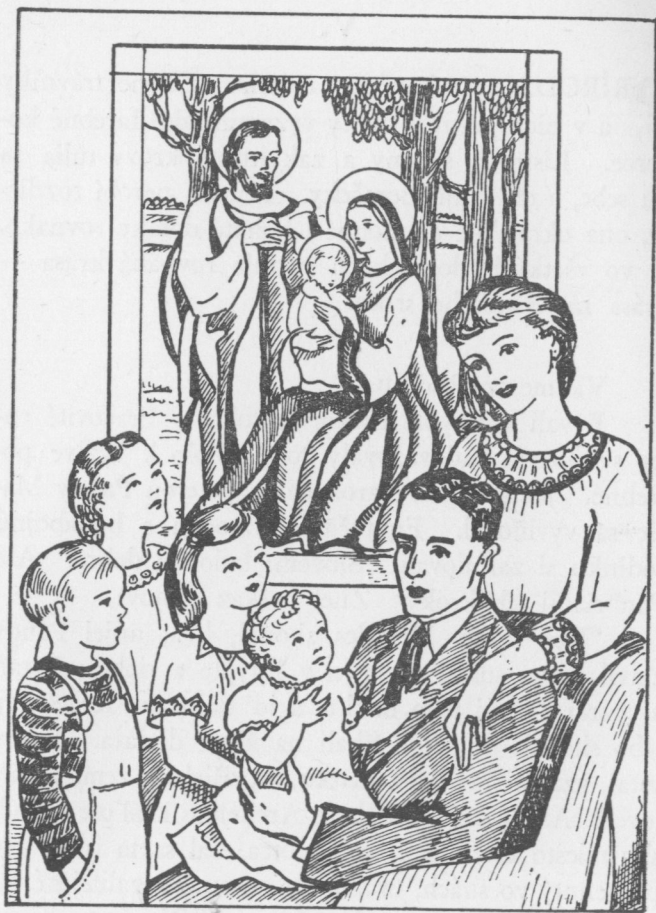
*

Vid' me sv. Rodinu.

Bývali v Egypte niekoľko rokov. Pracovité ruky sv. Jozefa zadovažovali to, čo bolo k výžive potrebné. Ježiško pod starostlivou opaterou Panny Marie sa vyvíňoval. Egyptčania statočnú a bohabojnú rodinku si zamilovali. Slovom: bolo im dobre. Ale Pán riadil ich kroky. Znel rozkaz Pánov:

“Keď však Herodes skonol, hl'a, anjel Pánov zjavil sa vo snách Jozefovi v Egypte a riekol: Vstaň a vezmi dieťa i jeho matku, a id' do zeme Izraelovej, lebo skonali tí, ktorí číhali na život dieťaťa. Ktorý vstal, vzal dieťa i jeho matku, a prišiel do zeme Izraelovej. Avšak keď počul, že Archelaus kráľuje v Judsku miesto Herodesa, svojho otca, bál sa ta ísť, a napomenutý vo snách, utiahol sa na strany galilejské. I prišiel bývať do mesta, ktoré sa volá Nazaret, aby sa naplnilo, čo bolo povedané skrze prorokov, že volať sa bude Nazaretským.” (Mat. 2, 19—23.)

Opustiť v Betleheme dobrých pastierov a ísť do cudziny, a zase opustiť dobrých ľudí v Egypte a ísť

Svätá Rodina — naša rodina.

zpäť do zeme Izraelovej — bolo pre sv. Rodinu obeta a nová zkúška. Rozkaz Pánov bol im najcennejším a najsvätejším, preto zaraz, bez meškania, nastúpia cestu obety a vôle Božej. Prečo by to neučinili? . . . Prečo by ju nenastúpili? . . . Ved' s nimi je poklad neba, Pán neba, ktorý prišiel plniť vôľu Božiu: "Lebo som sostúpil s neba, nie aby som činil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal." (Ján 6, 38.) To, čo žiadal si Pán — aj oni to chceli; to, čo oni konali — s Pánom to konali.

Predstaví sa nám náš rodinný domček. Či jednoduchý alebo bohatý — je nám vzácný. Pripomína nám náš bezstarostný, detinský vek. Tu sme sa zrodili; tu nám naši drahí rodičia pripravili teplučké miesto; otecko sa o nás staral, a mamička nás teplučkým srdcom vychovávala. Otecko v starostlivosti neznal únavy a mamička vo svojej láske neznala hraníc. Učinili to obetavo, lebo videli v nás, že sme darom s neba, nositeľmi ich mena, a ich krajšou budúcnosťou! Myslím, ba aj tvrdím, že sa v nás neklamali!

Drahý bratku a drahá sestro! Pamätáš sa na bezstarostný, detinský vek? Isto nie! Máločo nám z toho zostalo. Ale vieme si ho predstaviť.

Vidíme: domček, v ňom mamičku, v domčeku kolísku, v kolíske dieťa, kolo kolísky ustarostenú mamičku, a za mamičkou volajúce dieťa, dieťa smiechom a bôľom plné, mamičku o dom a o deti starajúcu, mamičku vo dne i v noci obetavú, mamičku vždy a vždy

obetavú — ktorá nezná toho slova “nevydržím” a “nevládzem”, — taká je a taká bola aj naša drahá mamička.

Domky a bývania sú rozličné, ale všade panuje: srdce materinské. Mamička je rovno mamičkou, jako v chudobnom, tak aj v bohatom dome.

Mamičko moja drahá! Nevidím ťa — ale vidím ťa v láske materinskej, keď zazrem obetavé mamičky: v dome, pri kolíske, pri nezdravom, na prechádzke, pri deťoch a s deťmi v kostole.

Úctive a obdivom pozerám na ne, lebo som synom obetavej mamičky.

Vďaka Bohu, že sú obetavé mamičky na svete!

VI

PEKNÉ sú domčky: na tráve, v zahrade, v lese, pod horami a lesami, pri cestách a riekach, a v rade ulíc na dedinách a mestách. Domčky majú rozdielnu podobu, krásu a vkus, — ale v každom domčeku je: MAMIČKA. Zazrieš mamičku: v dome, na dvore, pred domom, v zahrade, — a všetko nasvedčuje: Ona je srdcom rodinného života. — Či biela, či čierna, či žltá alebo rudá mamička — vo svojej domácnosti ohrieva dietky svojim materinským srdcom a dom činí prítulným a vzácnym.

*

DOM SV. RODINY.

Jednoduchý, nazaretský domček. Plochý a biely, jako ostatné domky Nazaretu. Býva v ňom: sv. Jozef, hlava domu; poslušná, pannenská a starostlivá matka Božia, Maria; a ich poklad, Syn Boží, Ježiško.

Sv. Jozef dl'a svojho povolania, vyhl'adáva každodenný chlieb, — on je stolárom a tesárom. Panna Maria robí každodenné povinnosti dobrej a starostlivej matky, ženy a gazdinej. Ježiško však rastie a vzráha sa na tele i na duši, pod svätou starostlivosťou svojich rodičov.

Za dôkaz si berme sv. Písmo:

“Chlapček však rástol a zosilnieval, plný múdrosti, a milosť Božia bola v ňom.” (Luk. 2, 40.)

Dvanásťročný Ježiš — starostliví rodičia.

Udalosť 12-ročného Ježiša:

“I stalo sa, po troch dňoch našli ho v chráme, sedieť uprostred učiteľ'ov, poslúchať ich a vypytovať sa ich. A všetci, ktorí ho počuli, trnuli nad jeho rozumnosťou a odpoveďami. A keď ho videli (rodičia) divili sa. Tu riekla jeho matka k nemu: Synu, prečo si nám tak učinil? Hl'a, tvoj otec i ja s bolesťou sme ťa hl'adali. I povedal im: Načo ste ma hl'adali? Nevedeli ste, že musím byť v tom, čo je môjho Otca? Ale oni nerozumeli reči, ktorú mluvil k nim. A sošúpil s nimi a prišiel do Nazaretu, a bol im poddaný. A jeho matka zachovávala všetky tieto reči vo svojom srdci. A Ježiš vzráhal sa v múdrosti a veku, i v milosti u Boha i u ľuďi.” (Luk. 2, 46—52.)

Matke Božej pri obetovaní Ježiša v chráme znelo:

“A požechnal ich Simeon, a riekol Marii, jeho matke: Hl'a, položený je tento na pád a na povstanie mnohým v Izraeli, a na znamenie, ktorému sa bude odporovať, a tvoju vlastnú dušu prenikne meč, aby sa vyjavily myšlienky srdca ľudských.” (Luk. 2, 34-35.)

Matke Božej pri nalezení Ježiša v chráme znelo:

“I povedal im: Načo ste ma hl'adali? Nevedeli ste, že musím byť v tom, čo je môjho Otca? (Luk. 2, 49.) — “A jeho matka zachovávala všetky tieto reči vo svojom srdci.” (Luk. 2, 51.)

*

Panna Maria, Matka najsvätejšia, od bohabojného starca Simeona a z úst Ježiša, Syna Božieho, sa dozvedela, čo ju očakáva.

Čo ťa očakáva, moja drahá Mamičko? Láskou materinskou si vinieš ku srdcu synov a dcéry — a čo bude z nich? . . . Rada by si vedela a videla budúcnosť svojich dietok.

Držala si nás na svojich ramenách, a dávala si nám nežnú otázku: “Čo bude z teba, môj miláčku? Povedz mi, povedz! . . .” A my nevinným smiechom a túlením sa ku jej srdcu dávali sme jej odpoveď: “Tu, pri srdci mamičkinom je nám najlepšie, — tu sa ničoho nebojíme, lebo nás mamička ochráni.”

Matka Božia s Ježiškom na rukách, často pozerala k nebu a tam v duchu vyzerala kríž, — “na znamenie, ktorému sa bude odporovať a tvoju vlastnú dušu prenikne meč” . . . Ale ona zostala milosti plnou a odovzdanou do vôle Božej: “Ajhl’a, dievka Pánova; nech sa mi stane podľa tvojho slova.” (Luk. 1, 38.)

Naša dobrá mamička, držiac nás na rukách, pozerala tiež často k nebu . . . a chcela sa tiež dozvedieť, čo ju a nás očakáva? . . . Vieš, čo ťa očakáva? Málo radosti, veľa obety a pri tom mnoho duševnej spojnosti.

Mamko moja, buď vždy v spojitosti s Matkou Božou a Pánu Ježišovi vždy vernou! Starostou ťa naplňuje: čo bude z nás? Či budeme Pánu Bohu verní? Či zachováme tvoju dobrú výchovu? Či budeme dbať o svoju spásu?

Mamko moja, na tvoje starostlivé srdce zkusenosťou života ti odpoviem: “Z pokladu tvojho srdca boli sme živení, — a každý syn a každá dcéra rád sa vracia do pokladu materinského srdca.”

VII.

OKOLO domkov ovocné stromy. Z domkov vychádzajú mamičky s deťuškami a vedú ich pod stromy. Sadajú si na trávnu alebo na lavičky do chládku stromov. O malú chvíľočku sa rozhovoria, — si poskakujú, — a sa hrajú. O chvíľku už je ich trávnik a celé okolie domu. Jako veselé motýľky sem-tam pobehujú . . . a mamičky ich pozorným okom sledujú. Pod ovocným stromom mamičky — a ovocie ich srdca — dievky. Myšlienky ich letia: aj my sme boly bezstarostnými dievkami . . . a teraz my máme starosť o svoje dievky.

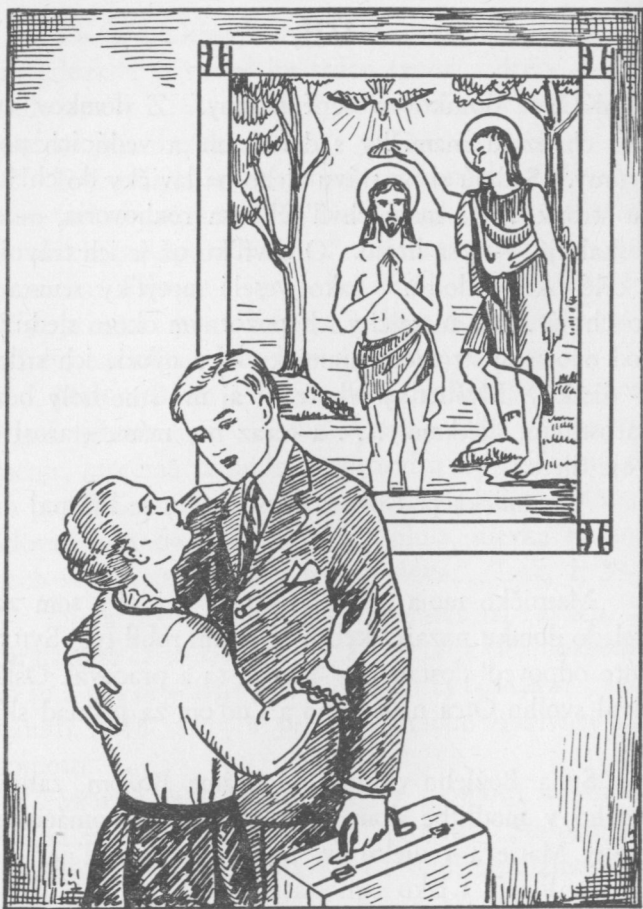
A mamička pod ovocným stromom je krásna!

*

Mamičko moja nebeská, dovol' mi, aby som zarezel do domku nazaretského: "Čo tam robil tvoj Syn?" Túto odpoveď dostanem: "Modlil sa a pracoval. Oslavoval svojho Otca nebeského a ľuďom za príklad slúžil."

Syna Božieho vidíme: v chráme Božom, zahrúženého v modlitbe doma, pracujúceho v domácnosti Panny Marie a v dielni sv. Jozefa, pri smrteľnej posteli sv. Jozefa a jako samostatného majstra. Po smrti sv. Jozefa On sprevádzal remeslo a prácou svojich rúk vyhl'adával každodenný chlieb sebe i Panne Marii.

Sv. Písmo nám o ňom hovorí: "A sostúpil s nimi a prišiel do Nazaretu a bol im poddaný." (Luk. 2, 51.) Výklad 51. veršu: "To, hľa, je všetko, čo nám evanje-

Krst Pána Ježiša — naše povolanie.

listi udávajú o mladom veku nášho Spasiteľa. Žil v chudobe, v práci, v poslušnosti, neznámy ľuďom, až do tridsiateho roku. Je to dokonalý vzor kresťanského života.”

“I stalo sa, keď všetok ľud sa krstil, a Ježiš tiež bol pokrstený a modlil sa, otvorilo sa nebo, a Duch Svätý v telesnej podobe, jako holubica, sostúpil na neho, a zavznel hlas s neba: Ty si môj milý Syn, v tebe mám zalúbenie. A sám Ježiš, keď započínal, bol asi tridsaťročný.” (Luk. 3, 21—23.)

Iste Pán Ježiš, jako vznešený Syn, nežne rozlúčil sa so svojou Matkou, vrúcne jej d'akoval za námahy a starosti, odvolával sa na vôľu Božiu a započal svoje verejné účinkovanie.

Iste Matka Božia takto súhlasila: “Staň sa vôľa Božia!”

*

Drahá moja Mamičko! Mala si nás viac — ale všetci sme boli tvoji. Bolo nás jako: do trojice, — štyri základné ctnosti, — šesť cirkevných príkazov, — sedem sviatostí, — osmero blahoslavenství, — desať Božích príkazov, — dvanásť apoštolov, — snád' ešte niektorí, — a mamičkiné srdce nás všetkých rado videlo.

Keď len jeden z nás onemocnel, už ju to bolelo, keď len jeden z domu odišiel, už jej to chýbalo, keď okolo seba všetkých až do svojej smrti. Ale i pred

Mamička — je mamičkou, ona by chcela mať len jeden zomrel, — nad tým vždy jej srdce trúchlilo.

ňou sa uskutočňuje pravdivosť života: rozletia sa deti svetom, každý za svojim chlebom a povoláním.

Ona zostane vo svojom domčeku, predstavuje si nás: mala som ich jako kuriatka okolo seba, a teraz, — vnuka a vnučku na pamiatku.

Do vôle Božej odovzdaná pripravovala náš odchod. Šaty nám pripravila, do kufríka uložila, a každý kúsok vzdychom sprevádzala a slzami pokropila. Dala nám spasiteľné napomenutie: “Pána Boha sa priďržaj, čisté srdce si zachovaj a na moju srdečnú výchovu pamätaj! Chem ťa vidieť i vo vzdialenosti spokojného a blaženého.”

V mene mnohých hovorím: “Tie veci, ktoré nám mamička dala, dýchajú materinskou láskou.”

Mamičko moja, bárs ťa nevidím, ale dobrotu tvoju skutočne prežívam.

VIII.

STROMY prinášajú svoju úrodu. Mamičky sa prechádzajú po zahradách, zajdú si aj popod stromy. Na stromoch chutné ovocie sa ponúka: kto nás bude jesť? . . . A pod stromami napadané ovocie sa stará: kto nás ochotne posbiera? . . .

Mamičky zahľadia sa na ovocie a na koho myslia? Na svoj detinský vek a na náš detinský vek. Potom sa sohnú a so zeme zdvihnú ovocie, poobzerajú ho, utierajú ho rukami a šatečkou, zamyslia sa . . . usmejú sa . . . obzrú sa . . . a volajú: Štefko, Aničko, Janko, Mariško, kde ste? — A dobehnú k nej vnučky a vnukovia. Podávajú im ovocia — ale ich myseľ a srdce sú plné starosťami: “Čo robia moje — vlastné dietky? . . .”

*

Syn Boží nastúpil verejné účinkovanie. Vyučoval nevedomých, poblúdilých k Pánu Bohu privádzal, hriešnikov karhal, telesné i duševné biedy ľuďi uzdravoval, česť a slávu Božiu hlásal a rozširoval, krásy duševného života utvrdzoval, blaženosť večnú ľuďom predostieral. Sv. Písmo o tomto dosvedčuje: “Ale Ján, keď počul vo väzení skutky Kristove, poslal dvoch zo svojich učeníkov a riekol mu: Ty si ten, ktorý má prijsť, alebo iného očakávame? Ježiš odpovedal a riekol im: Id'te, oznámte Jánovi, čo ste počuli a videli: slepí vidia, chromí chodia, prašiví sa očisťujú, hluchí počujú, mrtví sa kriesia, chudobným zvestuje

Kristus vyučuje — rozpomienky našej mamičky.

sa evanjelium, a blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší." (Mat. 11, 2—6.)

Ľudia chválili matku Božiu v Synovi Božom. "I stalo sa, keď to hovoril, akási žena zo zástupu pozdvihla hlas a riekla mu: Blahoslavený život, ktorý ťa nosil, a prsá, ktoré si požíval. On však riekol: Ba, čo viac, blahoslavení, ktorí slyšia slovo Božie a zachovávajú ho." (Luk. 11, 27—28.)

Matka Božia v duchu vždy bola spojená so svojim Synom, ba aj nasledovala Ho v Jeho verejnom účinkovaní, ba aj Jeho učenie načúvala a do svojho srdca si hlboko zaštiepila. "Vtedy prišli jeho matka a bratia, ostali vonku a poslali k nemu a volali ho. Okolo neho však sedel zástup, a povedali mu: Hl'a, tvoja matka a tvoji bratia sú vonku a hl'adajú ťa. A on, odpovedajúc im, riekol: Kto je moja matka a moji bratia? A keď sa obzrel po tých, ktorí sedeli okolo neho, povedal: Hl'a, moja matka a moji bratia; lebo kto plní vôľu Božiu, ten je mojím bratom a mojou sestrou a matkou." (Mar. 3, 31—35.)

*

Mamička moja zostala doma, — a rozmýšľala o svojich synoch a dcérach. Čo si praje každá mamička? Aby jej deťom sa len dobre viedlo. V blaženom snívaní predstavuje si syna a dcéru: v blaženej domácnosti svojej, — len medzi spravедlivými ľuďmi, — šťastlivými vo svojom povolaní, — že sú Pánu Bohu vernými, — bližným príkladnými, — svojej duši obeť. Ona myslí o nich len: dobre, — krásne, —

vznešene, — a jej srdce je naplnené len krásnymi a ideálnymi obrazmi. Jej synovia a dcéry . . . sú pred ňou len najlepšimi ľuďmi na svete. Neberieme toto právo materinského srdca — nech sa len blaženou cíti, veď svoje dievky obetou svojho srdca vychovala. Ona vo svojej добрote ani na chvíľočku nedovolí, žeby sa jej dietkam zle vodilo, — alebo žeby sa mohly vo svete pokaziť.

Keď sa však dozvie: synovi alebo dcére blaženosť sa nedarí, — ľudia ich neporozumeli, — zle s nimi nakladajú, — popustili z jej dobrej výchovy, — duševne sú smutní . . . a blúdiaci . . . vtedy nechce tomu hneď veriť, hovorí: “Nemožná vec, žeby môj syn a moja dcéra do nedorozumenia a nešťastia prišli. Veď oni boli dobrými pri mojom srdci.”

Keď sa však dozvie neúprosnú pravdu — zkažu svojho dieťaťa, prosí: “Bože, smiluj sa nad mojím dieťaťom, daj mu milosti návratu, poteš moje materinské srdce.”

A obdivujeme hĺbku materinského srdca v odpustení.

IX.

TOHOTO roku jaseň je krásna. Všetko sa zelenia až na podiv. Babské leto, alebo indiánske leto, — má svojich ctiteľov a obdivovateľov. Tohoto roku naše mamičky a stareny musely byť veľmi dobré, keď im Pán Boh dobrým počasím praje.

Inokedy je to ináč. Tráva vyschnutá, kvietka zvädnuté, a na stromoch žlté a šušošiacie listie: rozprávajú si o nemociach a o blízkej smrti. Ľudia si však vravia: “Mladý môže, starý musí zomreť.”

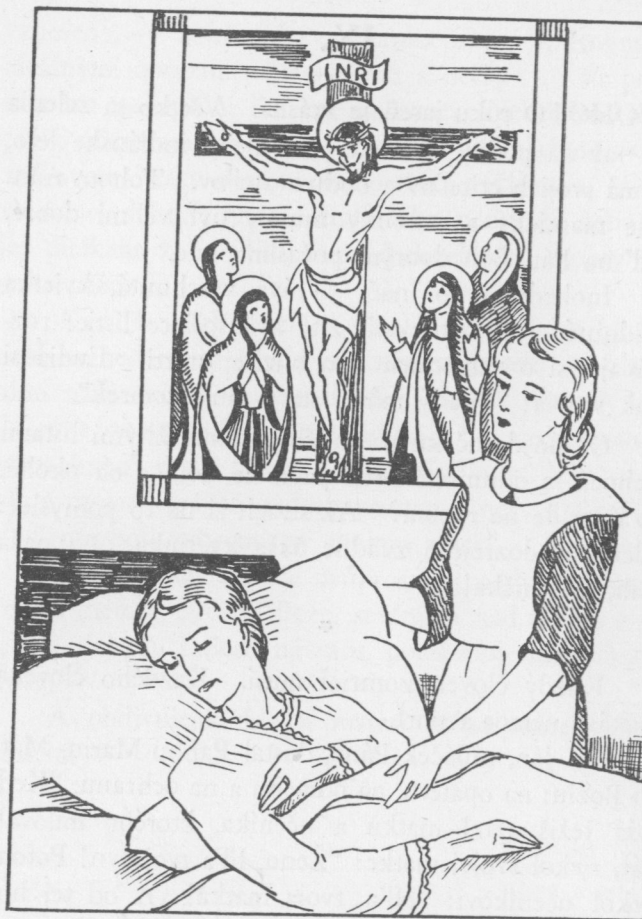
Okolo domčeku rodinného stromy žltými listami šuchocú, a odumreté listie padá na dom a na okolie. Čo ti príde na rozum? Až strach si na to pomysleť: jedenkrát dozreje a zvädne naša kvetinka . . . naša drahá Mamička!

*

Každý človek zomrieť musí. Každého človeka očakáva nemoc a smrť.

Sv. Ján, miláček Pána, dostal Pannu Mariu, Matku Božiu: na opateru, na odmenu a na ochranu. “Keď teda Ježiš uzrel matku a učeníka, ktorého miloval, stáť, riekol svojej matke: “Ženo, hľa tvoj syn! Potom riekol učeníkovi: “Hľa, tvoja matka! A od tej hodiny vzal si ju učeník k sebe.” (Ján 19, 26—27.)

Z ústneho podania vieme, že sv. Ján v Efeze býval a tam sa o Pannu Mariu staral. Ona jako staručká vrátila sa do Jeruzalema, tam onemocnela a najbláženejšou smrťou zomrela.

Kalvária — naša mamička chorá.

Apoštolovia boli prítomní pri jej svätej smrti; ale ona a sv. Ján a niekoľko nábožných žien boli prítomní: pri mukách, umučení a smrti Pána Ježiša. Sv. Písmo o tom hovorí:

“I šiel za ním veľký zástup ľudu i žien, ktoré horekovaly a nariekaly nad ním. Ale Ježiš obrátil sa k ním a riekol: Dcéry jeruzalemské, neplačte nad mnou, ale plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi.” (Luk. 23, 27—28.)

“A pri kríži Ježišovom stály jeho matka a sestra jeho matky Maria Kleofášova a Maria Magdalena.” (Ján 19, 25.)

“A všetci jeho známi stáli opodiaľ, i ženy, ktoré boli prišli za ním z Galilejska a videly to.” (Luk. 23, 49.)

*

Mamička nás vychovala, — my sme odrástli, — a očakávať musíme, že aj ona sa nám pomínie. Očakávať tú chvíľu — je to hrozné. To srdce, ktoré nás milovalo, — ktoré neznalo odpočinku a únavy, — ktoré obetavo dychtilo za našou blaženosťou duše i tela — aby jedenkrát prestalo biť . . . to nás smútkom otriasa.

Nech je dieťa: dobré alebo zlé, citlivé alebo tvrdé, malé aob staré — zatrasie sa pri zvesti: “Mamičku máš chorú.” Nemoc bodne každého a prirodzená prítulnosť ku srdcu materinskému sa ozýva: “To nie je možné, aby mamička moja bola chorá!”

Mnohí si prajú: “Chceme, aby naša mamička žila! Radšie si prajee, aby sme my prv zomreli, než

naša drahá mamička.” Uznám toto šľachetné smýšľanie: “Pri mamičke sa blažene žije a šťastlivo zomiera.” Mamička nás vedela z rúk Božích prijať . . . aj jej veľké srdce vie nás do rúk Božích odovzdať. Mamička nás vedela ukolienkať . . . ona nás vie aj posilniť. Mamička nás vedela potešovať . . . ona nás vie aj do vôle Božej vložiť.

Preca tomu nevyhneme, — mamičku máš, mal si, alebo budeš mať jednú . . . chorú!

Chýr o nemoci dobehne, doletia deti— a mamička ich má zase okolo seba. Ale v jakom stave? Obklúčia posteľ . . . a v posteli poklad domu . . . ťažko chorá mamička! V posteli — maličká, drobná, vyschnutá mamička; ale pred jej veľkým materinským duchom sa koria: synovia a dcéry. Čo si prajú? Lútoslivým duchom jej život nevedia predĺžiť . . . aspoň v pokore svojej prosia ju za odpustenie. A mamička povie každému veľkodušné slovo: “Nech ti aj Pán Boh odpustí!” . . .

A v tejto pamiatke šľachetnosti kúpe sa naše detinské srdce!

X.

V OKTÓBRI príroda sa mení: raz je teplo — druhý raz studeno, raz sa na slniečku až pečieme — druhý raz až zubami klepoceme.

Listie so stromov odpadáva, vetříček sa s nimi pohráva. Zametači listie shŕňajú a ho pália. Pozerajú na stromy . . . kol'ko ho má odpadnúť? — Listie nové poletuje, vetříček sa aj s týmito pohráva, a človeku sa tisknú myšlienky: "To je hra života a smrti."

Príroda, keď bola najkrajšia . . . vädne, — stromy, keď priniesly úrodu . . . klonia sa ku spánku, — všetko, čo nám prinášalo úžitok . . . dokončilo svoj rok.

Nasleduje dočasný spánok? Alebo nasleduje úplné odumretie?

Od večného zatratenia? Vyslobod' ma, Pane!

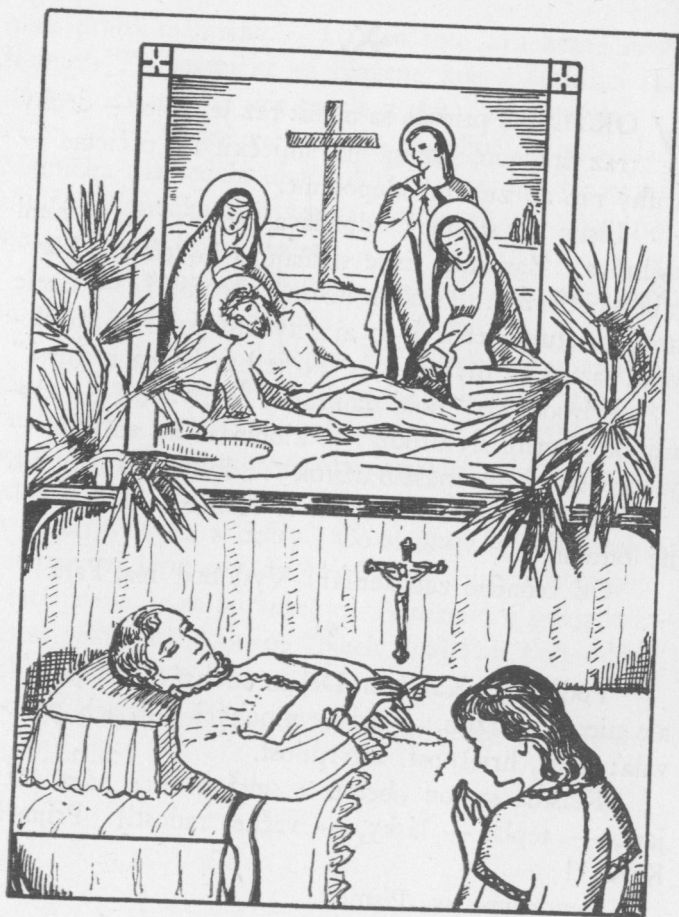
*

Pod'me na Kalváriu. Dej sa odohrával na jar . . . ale nie na podzim. Vtedy v mnohých srdciach panovala: zima, hriešnosť, zatvrdilosť.

Kristus svojou obetou a smrťou chce nám dať: jara, — tepla, — lásky, — večnej radosti! Príjmeš Krista?!

Pozorujme sv. Písmo.

"I bolo okolo šiestej hodiny, a tu nastala tma po celej zemi, až do deviatej hodiny; a slnko sa zatmilo a opona chrámová roztrhla sa napoly. A Ježiš volal veľkým hlasom a riekol: Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha. A keď to povedal, vypustil dušu.

Golgóta — naša mamička mrtvá.

A keď videl stotník, čo sa stalo, velebil Boha a riekol: Opravdu, tento človek bol spravodlivý. A všetok zástup tých, ktorí boli spolu pri tomto divadle a videli, čo sa dialo, bili sa v prsia a išli nazpäť. A všetci jeho známi stáli opodiaľ, i ženy, ktoré boly prišli za ním z Galilejska a videly to.” (Luk. 23, 44—49.)

Kde bola matka Božia? Pod krížom stála, trpela a obetovala sa tiež za naše vykúpenie.

Ona videla ukrutné muky a strašnú smrť svojho Syna, Syna Božieho.

Jeho smrťou naša smrť má byť ľahká.

Sme tiež šťastlivými, že máme ochrany Matky Božej.

*

Príde ohromujúci telegram: Mamička ti skonala. — Človeku sa až dych zarazí. Preca je to skutočnosť? A naozaj nemilosrdná smrť ju skosila. Presvedčí nás skutočnosť: chladné telo matkiné v truhle. Ona mrtvá — a okolo jej dietky, jako živé a zažaté sviece.

Ona je do sviatočných šiat oblečená, — a jej výraz tvári . . . sviatočne spokojný.

Káže nám naposledy: “Jednu dušu máš, chráň si ju. Len jedenkrát žiješ na zemi, ži spravdливо! Pána Boha miluj a Jemu slúž! Nenie hodno upadnúť do trestajúcich rúk Božích.”

Pozeráme dotknutí na jej mrtvé telo — a odohrávajú sa nám v mysli udalosti nášho života. Prebehnú nám roky — láskavého srdca a starostlivých očí našej mamičky: jako sa o nás starala, a teraz? . . . Oči sú

sklopené a srdce nehybné. Ona spokojná, — a my? Nespokojné srdce máme, lebo sme ju niekedy urazili, zarmútili, a až teraz je ná mnad tým opravdive l'úto . . . l'úto!

Pri mŕtvom tele deti sa smeria, rodiny sa vyrovnajú a jednotlivec sa obmäkčí — lebo tu: “Boh káže smrťou!”

Naše porekadlo hovorí: “Kde smrť chodí, tam sa dvere otvárajú!”

Mamičkiné mŕtvé telo nám naposledy káže, a jej obetavá pamiatka naše srdce viaže.

XI.

PRIRODA je smutná. Nálada človeka je primeraná. Barevné listie padá so stromov — a človek dúma nad tým. Príroda chystá si postel' ku spánku — a človek vidí v tom obraz svojho života: “Aj ty pôjdeš jednúc na odpočinok, — lebo prach si a na prach sa obrátiš!” Čo je zo zeme, vráti sa do zeme; čo z prírody žilo, vráti sa do prírody. “Malá čiastka zeme nás tu prikryje” . . . to nám odspievajú. Zem, bez náreku a šomrania prijíma svojich obyvateľ'ov, ale ich aj — do seba uzaviera. Nad nami belasé mračná, smutný závoj to zeme. — “Človeče, to je ustanovené, že jedenkrát zomrieť musíš.”

*

Rozjímame pri pobožnosti Krížovej cesty: “Matka Božia pod krížom sedela a mrtvé telo svojho Syna na lone držala.”

Ďalej jako Jozef Arimatejský a Nikodém pochovávajú telo Pána Ježiša do hrobu v skale vykresaného. Panna Maria, sv. Ján a niekoľko nábožných žien boly prítomné na pohrabe.

Panna Maria zomrela v Jeruzaleme a apoštolovia ju úctive pochovali.

*

Domček rodinný a v ňom truhla; cintorín — a na ňom vykopaná jama. Čo sa tu deje? . . . Na koho myslíme? . . . Až žiaľ, — na našu drahú Mamičku!

Cintorín — naša mamička v hrobe.

Jej mrtvé telo niekoľko dní zostane v truhle doma, na znamenie: života a smrti. Je to dom ozaj smútku, lebo tá, ktorá bola ozaj životom a príkladom domu — je mrtvá. Tak vyzerá aj ten najlepší človek.

Niekoľko dní pozerajú na ňu dietky, rodina a známi, a úprimne sa im rozhorí srdce: “Bola príkladná mamička! — Obetovala sa pre svoje dietky, a preto sviatočná spokojnosť sedí na jej tvári. — Chudera, mala trápny život . . . ale dobojovala . . . Škoda jej, — až teraz vidíme, koho sme mali medzi sebou. — Teraz vidíme, jak ona veľká bola, — spočíva spokojne. — Vyzerá jako kráľovná vo svojej sláve.”—Pre veľkú škodu, že dobrých ľudí si opravdu až po smrti vážime.

Príde deň a v ňom hodina, keď nám povedia: “Rozlúčte sa s mamičkou!” — Dietky okolo jej truhly, aby jej dali posledné s Bohom! Zavzneje modlitba: “Otče náš, — i buď vôľa Tvoja . . . odpusť nám naše viny . . .” a vtedy sa musí zo srdca modliť. Žalostným srdcom sa modlíme, dojatí na jej tvár pozeráme, a ona tvárou spokojnou a sopjatými rukami vyjavuje: “Buď vôľa Božia!”

Povedia nám: “Nadišla chvíľa, rozlúčte sa s mamičkou!” Pozreme jej zdlhavo do tvári, aby sme si hlboko do duše zaštepili jako vyzerala, — chytíme jej chladnú ruku a dáme jej posledné “S Bohom!”

Zatvorí jej truhlu, nesú ju von a povedia: “S Bohom sa majte, domáci, ja sa k vám už viac nevrátim.” Vyniesli ju cez dvere, cez tie dvere, cez ktoré

ona vchádzala a vychádzala. Ó, dome, jak to zle, že máš dvere, cez ktoré moju mamičku nesú — a viac sa do domu nevráti! — Ale tak to musí byť: “Bud’ vôľa Tvoja!” A zostane nám mamička vhlbená do duše, a na fotografickom okrázku.

Sprievodom zanesú ju do kostola. V smútku a pokore uznávame Pána: života a smrti.

Z kostola — do cintorína. Cintorín — miesto rovnosti a dočasného odpočinku. Tam vykopaná jama — to nový dom mojej mamičky. Pozeráme jak je hlboká jama, do ktorej náš poklad vložia. Po krátkej modlitbe spúšťajú ju do hrobu a spievajú: “Už idem do hrobu, do hrobu tmavého, tam budem spočívať až do dňa súdneho.”

Pozeráme za ňou žalostne, chytáme zem a rozsypame nad ňou a prajeme: “Lahké odpočinutie!”

Naše veľké šťastie, že nad cintorínom skveje sa Kríž — Kristus.

XII.

JE ZIMA. Tak to má byť: v zime nech je zima. Človek sa do toho spokojne vžíva. Zima má svoje krásy, — sneh poletuje a zasýpa zem. Poletujú snehové kúsky, šta by sa obloha roztrhala. Kúsky snehu poletujú a usadzujú sa na všetky veci. Onedlho je všetko ako drobným cukrom posypané. Všetko je biele, krásné, nevinné. Spokojne a obl'ubou na sneh sa pozerá. Izbietka je teplučká a cez okno otvára sa nám krásny obraz zimy. — Sniežku, pokrývaš domky, pokrývaš prírodu, ale aj pokrývaš a vyrovnávaš hrobky našich milých a drahých na cintoríne. Tam je závoj biely a v ňom stojí Kríž — ukrižovaná Nevinnosť.

*

O Matke Božej sa dočítame: “Mimoriadna bola smrť preblahoslavenej Panny, mimoriadne bolo aj jej vkriesenie. Sv. Ján Damascenský píše o smrti preblahoslavenej Panny podľa podania takto: Apoštoli zázračným spôsobom prišli v čase smrti Matky Božej do Jeruzalema. Pochovali jej telo do nového hrobu pri Getsemane. Anjeli tri dni oslavovali spevom jej hrob. Po troch dňoch otvorili apoštoli na prosbu sv. Tomáša, ktorý nebol pri smrti slávnej Rodičky Božej, hrob, ale nenašli v ňom nič, len plachty. Z toho usudzovali, že Pán Ježiš nechcel oslávenie svojej Matky odložiť až na deň všeobecného zmŕtvýchvstania, ale j uvzkriesil a na rukách anjelov s telom a dušou vzal do nebeskej slá-

Matka Božia víta našu mamičku v nebi.

vy.” (Bruno Vercuruse S. J. — Ján Lehmann S. J. — Vavrinec Gramatik S. J.: Rozjímania na 15. aug., strana 131.)

Cirkev katolícka súhlasí so smýšľaním apoštolov, a preto svätíme sviatok Nanebevzatia Panny Marie.

Kňazská modlitba na tento sviatok znie: “Alleluja, alleluja! Maria je do neba vzatá: anjelský sbor radosne plesá: Alleluja!” (Versus.)

Litánie loretánske ju oslovujú: Kráľovno anjelov . . . Kráľovno všetkých svätých — Oroduj za nás!

Siedme tajomstvo nášho františkánskeho Radosného ruženca je: “Ktorý ťa, nepoškvrnená Panno, s radosťou do neba vzal a za Kráľovnu nebies korunoval.”

Utiekame sa k nej: “Zdravas, Kráľovno, Matko milosrdenstva . . . my vyhnaní synovia Evy.” (Modlitba Lev XIII.)

Kde máš svoju milú mamičku? — Povieš mi: “Pod bielym závojom snehu na cintoríne spočíva jej telo, ale dušu — má iste v nebi.” Ani jedno dieťa nepripustí tú myšlienku: aby jeho mamička bola zatratená, — ani ja to nepripustím.” Predstavujem si ju: cez očistec išla do neba.

Naše ľudové smýšľanie sa takto prejavuje: “Mamko, mamko má; tam s anjelama, spomínam si vždy na teba, drahá mamko má!” (Pieseň: “Ja som sirota”).

Predstavujem si ťa, že sis' zaslúžila nebo: za to,

že si nás vďačne z rúk Božích prijala, aby sa počet vyvolených Božích rozšíril; za to, že si nám dopriala sviatosti krstu, aby sme sa stali dieťkami Božími a dedičmi neba; za to, že si nás naučila modliť sa, s Otcom nebeským rozprávať; za to, že si nás učila, aby sme pamätali na prítomnosť Božiu a zlému vyhýbali; za to, lebo si chcela, aby sme boli dobrí ľudia a ctnostní kresťania; za to, lebo si sa pričínala, aby sme svoju pravú vieru čím lepšie poznali a dl'a nej sa riadili; za to, lebo si chcela, aby sme Pána Ježiša čím lepšie poznali, Jeho vrúcnejšie milovali a tak Ho presvedčenejšie nasledovali; za to, lebo si mala radosť z toho, keď sme dobrotu pochopili a ju plnili; za to, že si nás slovami učila, a príkladom svojim potvrdzovala; za to, že si nás svojim zbožným duchom pripravovala k dokonalejšiemu životu rehol'níckemu; za to, lebo tvoje srdce najlepšie sa tešilo tomu, že máš syna kňaza-rehol'níka, a dcéru rehol'nicu; za to, že si sa za nás vrúcne modlievala a za nás sa obetovala, aby sme vždy boli verní Kristu; za to, že si bola k nám veľmi milosrdná; za to, že až do posledného dychu svojho si nám dobre chcela a si nás žehnala. Drahí moji, každý z nás vie — ešte mnohé dobrodenia!

Všetci súhlasíte so mnou, keď si mamičku predstavujeme v nebi na Vianočných radostiach.

Panna Maria, Matka Božia pri jasličkách nebeských, — ale aj naše mamičky v oslave nebeskej!

KRÁLOVNA MÁJA.

Máj, najkrajší mesiac v roku venujeme Panne Marii.

V máji všetko dýcha krásou: stromy sú listnaté a živo zelené, kvietka vo svojich rozmanitých oblekoch sú nádherné, vtáctvo veselo si nôti, chrobáčky bzučia, motýľky v povetrí sa parádia, zvieratka veselo si poskakujú, potôčky hrde žblnkocú, rybičky vo vode sa vyvalujú, slniečko na hladine vodnej sa pohráva,— všetko dýcha príjemne a veselo.

Dolinky, lúky, hory, potôčky vyvábia človeka a človek v nádhernej prírode mája blaženým a spokojným sa cíti.

Prirodzený človek požíva krásy prírody a povedomým sa cíti: príroda je pre mňa.

Človek je pánom prírody: odtrhne si kvietko, uväzní si speváka prírody, do služby svojej zatiahne zvieratá, opanuje lúky a potôčky, vylezie na vrchy a kochá sa: jak krásne obrazy utvára príroda.

Človeče prírodný, nielen sa kochaj a obdivuj prírodu, ale aj v krásach prírody vid': Toho najkrajšieho a najdokonalejšieho Umelca, Tvorcu všetkých krás, Boha-Stvoriteľ'a.

Krásu prírodnú obdivuješ a nevieš najš Pôvodcu všetkých krás?

Krásu prírody miluješ a Pôvodcu všetkých krás nemiluješ?

Krásu prírody požívaš a nechceš uznať a požívať
dobrotu Otca nášho nebeského?

Nie v krásnej prírode, nie v Pánu je chyba, ale
vo mne . . . v tebe . . . v nás!

Veriaci človek od krás prírody zaletí k výšinám
nebeským ku trónu Božiemu, a vychvaľuje múdrosť
a krásu Božiu v stvoreníach.

Veriaci človek so svojimi dobrotami chce sa po-
deliť.

Komu dávajú veriaci najkrajší mesiac v roku
— máj?

Tej, ktorú najdobrotivejší Boh najkrajšie ozdo-
bil pre Syna Svojho a pre naše spasenie: Panne Marii,
Matke Božej a našej, Kráľ'ovnej nebies, Kráľ'ovnej
mája!

Veriaci človek postaví Matku Božiu do krás prí-
rody a s krásami prírody oslavuje Jej duševné krásy.

Stojí socha Panny Marie v kostole. Pod'me a
uctievajme si Ju jako najkrajší stánok Ducha Svätého.
Dom Boží — kostol, Syn Boží — obetný Baránok,
Panna Maria — Matka Božia a Matka naša, nech
je od nás uctievaná pobožnosťami mesiaca mája.

Socha Panny Marie v zahradách. Medzi kviet-
kami, v usporiadanej zahrádke, jak malebne vyniká
Kráľ'ovna všetkých krás: Panna Maria!

Panna Maria v dome — má najkrajšie miesto v
izbe. Oči domácich často sa zastavujú na nej. Čo
ti vnuká Panna Maria? . . .

Socha Panny Marie v horách . Veriaci tam putu-

jú, kvietkami ju ozdobujú a piesňami oslavujú. Spev veriacich sa rozlieha, vtáctvo vo speve im pomáha, a spolu oslavujú: Kráľovnu krás a pokoja.

Socha Panny Marie na lúkach. Na krásnom koberci prírody stojí socha Panny a Matky, ktorej duševné a telesné krásy označujú rozličné kvietka a ozdoby lúky. Nad krásami prírody ozaj len Ona panuje. Ona je o mnoho cennejšia nad pomínutel'nými krásami prírody. Ona je celá krásna, ona je Kráľovnou neba, Kráľovnou krás, Kráľovnou mája!

Chceš, aby bola aj tvojou Kráľovnou? Ozdob si srdce svoje vernosťou k Synu Božiemu krásami duševnými a postav si Ju do stredu svojho srdca!

Takúto Kráľovnu mája pravú Vám:

Otcovia Františkáni.

ROZPOMIENKA NA MATKU.

Nikdy na to nezabudnem, matko moja drahá,
ako si ma, dávno tomu, vše do lona brala,
pol'úbila, pohladila moje útle vlasy,
kam ste mi to uletely, moje zlaté časy?

Lono tvoje, matko milá, bolo mojou školou,
tam si siala zrnká pravdy štedrou rukou svojou
do útleho srdca môjho, učila modlitbe,
keď vše nastal večerný kl'ud pri ohníku v izbe.

Najviac ma to zaboľelo, nechcel som to počuť,
keď si mi vše spomínala ten prehorký osud,
že príde čas, smutná doba, keď ťa viac nebude,
keď ťa budem oplakávať, dakde v tmavom kúte.

A tá smutná, príkra doba už dávno nastala,
nejedna už horká slza tvár moju zaliala;
ale vd'čaná rozpomienka na teba bude žiž,
kýmkoľ'vek sa nepretrhne života môjho niť.

Nuž, spočívaj, matko milá, kl'udne v tmavom hrobe,
z povd'ačnosti k Bohu spínam ruky svoje obe:
aby žehnal siatbe tvojej a bol ti odplatou
za té mnohé dobrodenia, večnou, prebohatou.

A keď jednúc, Božia vôl'a i mňa preč odvolá
z tohoto tak lstiplného bojovného pol'a,
po úkladnom útočení, po skončenom boji,
nech nás oboch milosť Božia zase vedno spojí.

P. H. Pustohradský.

DRAHÁ MOJA MAMIČKO!

Som kvietkom Tvojho srdiečka. Vyrástol som v pôde Tvojho srdca. Ty si ma chcela mať, preto si pripravila miesto pre mňa v Tvojom srdci. Vložila si sa úprimne do riadenia Božieho a prijala si nás srdečne . . . kol'ki sme sa len vzместili do Tvojho materinského a obetavého srdca. Pomenovala si nás nežným Tvojim srdcom: kvietkami Tvojho srdca. Je to zaujímavé: deti majú jednu mamičku, ale každý má svoju osobnú krásu, každý je svojim samostatným kvietkom.

Drahá moja Mamičko! Ty si bola aj prvou mojou učiteľkou v domčeku svojho srdca, potom aj v domčeku môjho rodného miesta. Ty si ma zahrnula láskou nielen v Tvojom živote, ale aj v mojej kolíske a tiež v rodnom dome.

Vychovávala si nás vzorne dl'a svojho srdca. Dala si nás Pánu Bohu, dala si nás svätej Cirkvi, dala si nás Kristu, a chceš, aby sme v tom až do smrti vytrvali. Presvedčený som, drahá moja Mamičko, že Ty nám to najlepšie chceš.

I moje detinské srdce sa mi obmäkčuje a sa mi na široko otvára pred pamiatkou srdca Tvojho v deň sviatku Matiek.

Čo Ti dať? Čím sa Ti zavďačiť?

Papierovým srdcom, pekným listom, krásnym kvietkom, malými dargami . . . potešíme ťa, ale Ty si praješ trvalej a spokojnej pamiatky.

Čo to má byť? Praješ si, aby sme Bohabojne žili, dl'a Tvojho príkladu.

Srdce materinské pred nami . . . a mamička naša je blažená a spokojná.

Srdce detinské je v nás . . . stretávajme sa aj my v srdci blaženej našej mamičky.

Srdce materinské, utvorené dl'a vôle a milosti Božej, nech je našim príkladom.

Dietky, synovia a dcéry chudobných alebo bohatých, jednoduchých alebo učených, pod'me a pokloňme sa veľkej pamiatke našim obetavým a láskavým mamičkám.

Sme kvietkami jej srdca a preto upeľňme veniec svojimi osobnými krásami, obkl'účme si ju a volajme: "Bože, žehnaj našim mamičkám!"

KATOLÍCKA ŽENA-MATKA.

Hlavnou ulicou nášho mesta prechádzal sa so svojim otcom mladý kňaz-rehol'ník. Rozprávali sa o svojich rodinných pomeroch, ktoré už mali vyriešené a usporiadané. Prvorodený syn a najstaršia dcéra boli už zaopatrení v šťastlivom stave manželskom. Najmladšia dcéra bola rehol'nou sestrou — riaditeľkou školy. Duchovný mal už tiež svoje pôsobíšte. Nuž spokojnosť usmievala sa na ich ružových tvárach. Otec sa zastaví, dobrácky pozre synovi do očí a povie: "Syn môj. čo myslíš, kto má najväčší podiel na tom, že Božia milosť tak blahodárne účinkuje v našej rodinke?" Syn-kňaz umlkol. Nechcel nikoho umenšiť, veď otec aj mať mali rovnaké miesto v jeho synovskom srdci. Trápné ticho prerušil otec: "Tá naša mamička (myslel na svoju manželku), tá má v tom najväčší podiel . . ."

Otec mal pravdu. Statočná katolícka žena-matka je pozhnaním v rodine. Ona je ochránkyňou domáceho šťastia. Nositeľkou sv. viery. Strážkyňou príkazov Božích a cirkevných. Katolícka žena-matka je riaditeľkou mravného života našich rodín. Je stelesnenou obetavosťou svojho rodinného kozubu.

Muž je telesne zdatnejší, svojou povahou prispôbený k tvrdému životnému boju. Žena zasa je fyzicky slabšia, povahou jemnejšia a citovejšia, k viere Boha prístupnejšia, v obetavosti a v trpezlivosti vytrvalejšia. Dobrotivosť Božia to tak zariadila, že silné

ho muža sverila slabej žene, ba dokonca učinila ho priamo závislým na nej. Ona ho pod srdcom nosí. Ona ho učí prvým slovám a pomáha pri prvom kroku. Neskoršie ona je oduševňujúcou silou veľkých podujatí mužových, oporou a tešiteľkou v neúspechoch.

Ako krásne a rozumne vytvoril Boh povahu ženy. Pri svojej citovosti a rozumnosti je prístupnejšou k náboženským veciam; kým muž svojim rozumom chce všetko preskúmať, ona vie milosti Božej ľahšie porozumieť a jej svoje srdce otvoriť. Prečo srdcia našich zbožných žien-matiek a diev tak túžia po Bohu? Lebo sú si vedomé, že Ježiš Kristus a Jeho sväté učenie ich pozdvihlo na úroveň muža. Preto sú Cirkvi svätej verné, oddané a vd'ačné. Také sú aj naše matky.

Katolícke matky majú živú vieru a ich presvedčenie je pevné. Ved' tol'ko synov-kňazov a rehol'níkov odchovaly svätej Cirkvi! Niet živej viery tam, kde sa o nutnosti viery rozpráva, ale podľ'a nej sa nežíje.

Kresťanská žena-matka je v rodine riaditeľkou mravného života. Dobrá a zbožná manželka blahodárne pôsobí na mravnosť svojho muža. Pri tom však není úskostlivá, žiarlivá, ale je rozvažná a koná rozumne. Svoje diety tiež vedie k dobru a hlavne k pokladom duševným. Nikdy nedovolí svojim deťom predčasné a nebezpečné známosti. Svojim dospievajúcim dcéram nedovolí vol'nosť v odeve, ale prísno sa stará o ich slušný výzor v šatení.

Ktorýsi štátnik povedal: "Dajte mi statočné mat-

ky a ja vám vybudujem štát, ktorý bude stáť na pevnom základe.” Onen štátnik mal pravdu. Keď Cirkev a štát bude mať statočné a zbožné matky, ktoré vychovávajú statočných občanov a zbožných kňazov, vtedy bude prekvitať oboje. Čo je príčinou, že v niektorých krajinách je citel’ný nedostatok kňazských povolání? To je vina ľahostajných matiek. Od ľahostajnosti vyslobod’ nás, Pane!

Dobrá žena-matka sa vie postarať, aby jej dom bol domom modlitby a plnenia vôle Božej. Vie zariadiť aj to, aby pri spoločnej večernej modlitbe všetci boli doma. Vie zapôsobiť aj na manžela, aby aj on prispel svojim hlbokým tónom do spoločného akordu zbožnej modlitby. Musí vedieť, čo jej deti čítajú, či do kostola chodievajú a ku sv. sviatostiam pristupujú. Sama však im v tom príkladom slúži. Takto sa stáva katolícka žena-matka strážkyňou príkazov Božích a cirkevných.

K vôli svojmu maličkému, ktoré ju vie zamestnať od rána do večera, ba i v noci, musí sa zrieknuť všetkého. Byť dobrou matkou znamená obetovať sa do krajnosti.

Kedysi pýtali sa jedného mladíka, že koľko zarobí denne? Riekol: “Sedem dolárov.” “A koľko otec?” “Ten zarobí viac, lebo je lepšie zapracovaný.” “Koľko hodín pracuješ?” “Osem.” “Čo robíš potom?” “Potom som voľný. Ostatné mi prichystá matka.” “Koľko pracuje ona? Tiež osem hodín?” “Nie, aj 10—12—14, ba aj viac hodín, ona pracuje stále.”

‘Kol’ko za to dostane?’” Mladík na chvíľku umlkou a riekol: “Za to ona nedostane nič; ved’ je matkou.”

Kol’ko je takých žien-matiek v našom meste, ktoré sa obetujú svojim úplne! A čo sa ím za to dostane? Najčastejšie nič, ba mnohoroáz nevďačnosti práve od tých, ktorým najviac dobra urobily.

Je pekným zvykom, že pri rôznych príležitostiach venujeme svojim mamičkám knihy, kvety atd’. Ja by som si len jedno prial: Venujme našim matkám, týmto zlatým dušiam — viac vd’ačnosti!

P. Quido J. Zámečník, OFM.

V SLZÁCH MATIČKA SEDELA.

V slzách matička sedela,
Často vzdychlo sa jej,
A malé, útle dievčatko
Vraví matke svojej:

“Čo kropíš tými slzami
Moje žlté vlasy?
Či vari visia nad nami,
Mamička, zlé časy?”

Pritisknúc k srdcu vreľému
Mať púčok ružový,
A ústa k čielku bielemu,
Dcérušku osloví:

“Otec tvoj nechce z hrobu vstať,
Zpod zelenej trávy,
A nevie, nevie tvoja mať,
Čo svet z teba spraví?”

Svet má zbroje, tys' bez zbroja,
Svet veľký, ty's malá:
A nevie, nevie tvoja mať,
Komu ťa chovala!”

A slza v očiach dievčatka
Teší plač materi,

A potecha tečie sladká
z nevinných úst dcéry:

“Dobří sa zlostných neboja —
Čo by sa ich báli?
Boh má zbroje, svet bez zbroja,
Boh veľký, svet malý!”

A dve lúbosti objímu
Nádeje svet nový,
Pritiskne k srdcu vreleému
Mať púčok ružový.

A. Sládkovič.

**Ak ešte neodberáte _____
LISTY SV. FRANTIŠKA _____
predplaťte si ich ešte dnes ! _____**

Listy Svätého Františka vychádzajú mesačne už skoro štvrtstoročia. Vydávajú ich Slovenskí Františkáni pre Slovákov-katolíkov. Je to najkrajší slovenský náboženský časopis v Amerike a nemal by chybovať v žiadnej slovenskej katolíckej domácnosti. Píšte si o číslo na ukážku a radi vám ho pošleme. Potom si ho pozorne prečítajte a dajte ho priateľovi, aby aj on mal radosť. Predplatné je len \$1.50 na celý rok. Listy adresujte:

SLOVAK FRANCISCAN FATHERS
232 S. Home Avenue, Pittsburgh 2, Pa.

U Slovenských Františkánov dostanete nasledovné knižky:

Modlitebné knižky:

Chváľme Boha.....	\$2, v kož. väzbe so zlatorezom	\$3.00
Regula Tretieho Rádu.....		2.50
Bolesti Božského Srdca.....	85c a	1.00
Malé Hodinky.....		4.00
Rímsko-Katolícky Misál.....		5.00
Sväté Písmo v Obrazoch.....		6.50

Noveny a pre pobožnosti:

Svätá Anna: Jej život a zázraky, s novénou.....		.25
Svätý Anton: Pobožnosť k jeho úcte.....		.15
Cesta Svätého Kríža (františkánsky spôsob).....		.10
Deväť-Dňová Pobožnosť k úcte sv. Františka Seraf.....		.15
Panna Maria Fatimská.....		.15
Sv. Jozef: Novéna k jeho pocte.....		.15
Litánie (17 obľúbených litánií).....		.25
Novéna k Božskému Srdcu.....		.15
Obradník Kresťanských Matiek.....		.15
Odpustkové Vzdychy a Modlitby.....		.25
Omša svätá: Obeta Nového Zákona.....		.10
Pätnásť minút po sv. Prijímaní (angl. alebo slov.).....		.10
Pútnická Pieseň.....		.10
Sedem Kajúcich Žalmov.....		.10
Pohrebná sv. Omša.....		.05
Sv. Terezka Ježiškova.....		.20
Sv. Hodina s Pánom Ježišom.....		.25
Troj-Hodinová Pobožnosť na Veľký Piatok.....		.25
Tajomstvá sv. Ruženca (angl. alebo slovenské).....		.15
Srdce Dieťaťa.....		.25

CENA 25c.